

Пролетарі всіх країн, єдняйтеся!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО
ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Виходить з 1933 р.

№ 11 (1584).

15 БЕРЕЗНЯ 1985 РОКУ.

Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

ЗВЕРНЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КПРС, ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР, РАДИ МІНІСТРІВ СРСР ДО КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ, ДО РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

Дорогі товариші!

Комуністична партія Радянського Союзу, Радянська держава, весь радянський народ зазнали тяжкої втрати. Пішов з життя Костянтин Устинович Черненко — видатний партійний і державний діяч, патріот і інтернаціоналіст, послідовний борець за торжество ідеалів комунізму і миру на землі.

Для його партія, він незмінно, з притаманною йому самовідданістю, боровся за втілення в життя політики КПРС, у рядах якої перебував понад п'ятдесят років.

Від комсомольського вожака і парторга при- Усе життя Костянтин Устинович Черненко до кінця віддане справі ленінської партії, інкордонної застави до Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР — такий життєвий шлях К. У. Черненка. На найвищих постах у партії і державі в усій повноті розкрився його талант організатора, керівника ленінського типу. Центральний Комітет партії, Політбюро ЦК КПРС на чолі з К. У. Черненком вели велику й плідну роботу по мобілізації трудящих на виконання рішень XXVI з'їзду КПРС, наступних Пленумів Центрального Комітету.

Послідовно проводив курс на вдосконалення розвинутого соціалізму, на розв'язання великих завдань економічного і соціального розвитку, підвищення добробуту радянського народу, подальше піднесення творчої активності мас, поліпшення ідеологічної роботи. В центрі уваги партії постійно були питання зміцнення дисципліни, законності і порядку, кадрової політики, активізації діяльності рад, комсомолу, народного контролю, шкільної реформи, підвищення суспільної ролі літератури і мистецтва. Ведеться активна робота по підготовці до чергового, XXVII з'їзду КПРС, розробці нової редакції Програми партії.

На міжнародній арені зусилля партії концентрувалися на дальшому розвитку всебічного співробітництва з братніми країнами соціалізму. З діяльністю К. У. Черненка зв'язані перехід до нового етапу соціалістичної економічної інтеграції, зміцнення позицій соціалістичної співдружності.

ЦК КПРС, Радянська держава твердо й послідовно проводили в життя принципи мирного співіснування держав з різним суспільним ладом, рішуче протидіяли агресивним замірам і устремлінням найбільш реакційних кіл імперіалізму, беззастанно боролися за припинення нав'язаної імперіалізмом гонки озброєнь, усунення загрози ядерної війни, за гарантування надійної безпеки народів.

У зв'язку з тяжкою втратою Центральний Комітет КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР звертаються до комуністів, до радянського народу з закликком ще тісніше згуртуватися навколо ленінського Центрального Комітету партії і його Політбюро. В Комуністичній партії Радянського Союзу трудящі нашої країни з повною підставою бачать керівну і спрямовуючу силу радянського суспільства. Всі діла й помисли партії спрямовані на беззавітне служіння корінним інтересам радянського народу, справі комунізму.

КПРС озброєна безсмертним революційним марксистсько-ленінським вченням. Вона неухильно йде по шляху, вказаному Леніном, і з цього шляху не зверне ніколи.

Партія й далі проводитиме курс на всебічне вдосконалення розвинутого соціалізму. Вона вважає найвищим смислом своєї діяльності подальше підвищення матеріального і культурного рівня життя народу на основі інтенсифікації економіки, всемірного прискорення науково-технічного прогресу. З усією наполегливістю й дедалі повніше здійснюватиметься в усіх сферах нашого життя властивий соціалізму принцип соціальної справедливості, невідступно проводитиметься схвалена і підтримана трудящими країни лінія на зміцнення дисципліни, порядку, організованості. Партія й далі зміцнюватиме союз робітничого класу, колгоспного селянства та інтелігенції, братерську дружбу радянських народів, які становлять основу життєдіяльності нашого суспільства, розвиватиме соціалістичну демократію. Партія вважала і вважає найвищими духовними цінностями радянських людей марксистсько-ленінську переконаність, колективізм, патріотизм, пролетарський соціалістичний інтернаціоналізм.

КПРС, Радянська держава робила і роблять усе можливе й необхідне для зміцнення соціалістичної співдружності, позицій соціалізму на світовій арені, для відвернення ядерної катастрофи і забезпечення міцного миру. Ми хочемо і наполегливо добиваємося припинення гонки озброєнь, запобігання милітаризації космосу. Наша кінцева мета — повне знищення ядерної зброї всюди на планеті, повне усунення загрози ядерної війни. Радянський Союз незмінно виступав і виступає за конструктивний діалог, за практичні заходи, які б вели до зниження міжнародної напруженості, до встановлення атмосфери довіри, співробітництва і взаєморозуміння між усіма народами і державами.

Радянський Союз нікому не загрожує і не прагне до воєнної переваги. Але він не допустить того, щоб будь-яка інша країна чи коаліція держав дістали таку перевагу. Ось чому ми й надалі будемо беззастанно підвищувати пильність, зміцнювати обороноздатність нашої соціалістичної Батьківщини.

Наші симпатії і наша підтримка на боці народів, які борються за свободу і національну незалежність. У боротьбі за мир і соціальний прогрес КПРС незмінно вірна послідовному курсові на всемірне згуртування сил міжнародного комуністичного і робітничого руху.

Цілі партії ясні й благородні. Вони дали змогу КПРС здобути безмежне довір'я трудящих. В єдності з народом — сила партії. В єдності з партією, в її керівництві — сила народу.

Костянтин Устинович Черненко, який присвятив усе своє життя вірному служінню партії, радянському народові, назавжди залишиться в пам'яті комуністів, всіх радянських людей. Він залишиться в нашій пам'яті як пристрасний пропагандист марксистсько-ленінських ідей, як чуйний і вимогливий керівник, як людина чутлива й уважна до потреб і турбот людей праці.

Центральний Комітет КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР твердо впевнені в тому, що комуністи, всі радянські люди, виявляючи високу свідомість і організованість, працюватимуть з ще більшим ентузіазмом і самовідданістю, зміцнюватимуть економічну й оборонну могутність нашої Батьківщини, гідно нести будуть прапор Великого Жовтня.

Михайло Сергійович ГОРБАЧОВ

Михайло Сергійович Горбачов народився 2 березня 1931 року в селі Привольному Красногвардійського району Ставропольського краю в сім'ї селянина.

Невдовзі після Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. віком 15 років він почав свою трудову діяльність. Працював механізатором машинно-тракторної станції. У 1952 році вступив у члени КПРС. У 1955 році закінчив Московський державний університет імені М. В. Ломоносова (юридичний факультет), а в 1967 році — Ставропольський сільськогосподарський інститут, здобувши спеціальність ученого агронома - економіста.

З 1955 року М. С. Горбачов — на комсомольській і партійній роботі. Працює у Ставропольському краї: першим секретарем Ставропольського міського ВЛКСМ, заступником завідувачого відділом пропаганди і агітації, а потім другим і першим секретарем крайкому комсомолу.

У березні 1962 року М. С. Горбачов був висунутий партгором Ставропольського територіально-виробничого колгоспно-радгоспного управління, а в грудні того ж року затверджений завідувачим відділом партійних органів крайкому КПРС.

У вересні 1966 року він обирається першим секретарем Ставропольського міськ-

кому партії. З серпня 1968 року М. С. Горбачов працює другим секретарем, а в квітні 1970 року обирається першим секретарем Ставропольського крайкому КПРС.

М. С. Горбачов — член Центрального Комітету КПРС з 1971 року. Був делегатом XXII, XXIV, XXV і XXVI з'їздів партії. У 1978 році обраний секретарем ЦК КПРС, у 1979 році — кандидатом у члени Політбюро ЦК КПРС. У жовтні 1980 року М. С. Горбачов переведений з кандидатів у члени Політбюро ЦК КПРС. Депутат Верховної Ради СРСР 8—11-го скликань, голова Комісії в закордонних справах Ради Союзу. Депутат Верховної Ради РРФСР 10—11-го скликань.

Михайло Сергійович Горбачов — визначний діяч Комуністичної партії і Радянської держави. На всіх постах, які йому доручає партія, працює з властивими йому ініціативою, енергією і самовідданістю, віддає свої знання, багатий досвід і організаторський талант втіленню в життя політики партії, беззавітно служить великій справі Леніна, інтересам трудового народу.

За заслуги перед Комуністичною партією і Радянською державою М. С. Горбачов нагороджений трьома орденами Леніна, орденом Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани» і медалями.

11 БЕРЕЗНЯ В МОСКВІ
ВІДБУВСЯ ПОЗАЧЕРГОВИЙ
ПЛЕНУМ ЦК КПРС
ЙОГО УЧАСНИКИ ХВИЛИНОЮ
СКОРБОТНОГО МОВЛЕННЯ
ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ
К. У. ЧЕРНЕНКА
ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ
ЦК КПРС ПЛЕНУМ
ОДНОСТАЙНО ОБРАВ
ТО ВАРИША ГОРБАЧОВА М. С.

Єдність партії і народу — непорушна!

ГАРЯЧЕ СХВАЛЮЄМО ВНУТРІШНЮ І ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ ЦК КПРС

МОСКВА, ЦК КПРС.

ГЕНЕРАЛЬНОМУ СЕКРЕТАРЮ ЦК КПРС
ТОВАРИШУ ГОРБАЧОВУ МИХАЙЛУ СЕРГІЙОВИЧУ

Дорогий Михайло Сергійович!

Комуністи, професорсько-викладацький склад, співробітники і студенти Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені І. І. Мечникова гаряче поздоровляють Вас, видатного діяча Комуністичної партії Радянського Союзу, з обранням на пост Генерального секретаря ЦК КПРС.

Бажаємо Вам, дорогий Михайло Сергійович, доброго здоров'я, щастя, великих творчих успіхів в багатогранній і відповідальній роботі на високому посту Генерального секретаря ЦК КПРС.

Запевняємо Центральний Комітет КПРС, що ми ще тісніше згуртуємося навколо Ленінської партії, її Центрального Комітету, докладемо усіх зусиль для виконання величезних завдань комуністичного творення.

За дорученням колективу університету.

Ректор В. В. СЕРДЮК.
Секретар парткому І. І. КОНДРАТЮК.
Голова профкому І. К. КАЛМАКАН.
Секретар комітету
комсомолу І. М. БАНДЕЛЮК.

СЛОВО ВЕТЕРАНА

Від імені комуністів, професорсько-викладацького складу університету говорить доцент Іван Григорович Батюк, секретар партійної організації кафедри наукового атеїзму, етики і естетики.

Мій власний вік дозволяє мені сприймати всі суспільні явища і події через призму чималого життєвого досвіду, тобто стримано, обмірковано. Проте, коли читав промову Михайла Сергійовича Горбачова, радів в душі, як молодий, від

свідомості, що партія у самі скрутні хвилини в житті нації спокійно і мудро приймає важливі, я б сказав, історичного значення рішення.

Викликає особливе задоволення той факт, що завдяки колективному розуму було прийнято рішення довірити товаришеві М. С. Горбачову очолити керівництво партії.

Промова товариша М. С. Горбачова на Пленумі ЦК КПРС 11 березня 1985 року свідчить про те, що в реалізації грандіозних планів внутрішньої і зовнішньої політики партія і надалі буде спиратися на народ. Єдність партії і народу —

запорука того, що все намичене нами буде здійснено.

На мене як ветерана Великої Вітчизняної війни особливе враження справили слова М. С. Горбачова про те, що потенційні агресори повинні пам'ятати: посягання на безпеку Радянської країни та її союзників, на мирне життя радянських людей буде зустрінуте нищівним ударом у відповідь. Під цими словами підпишеться кожен ветеран війни.

Немає сумніву: Радянський Союз ніколи і ні перед ким не поступиться інтересами миру і безпеки нашої любимої Батьківщини.

КОМСОМОЛ НЕ ПІДВЕДЕ

Від імені університетського комсомолу говорить Галина Марчук, студентка III курсу, секретар комсомольського бюро ГГФ.

З великим інтересом ознайомилася з промовою Генерального секретаря ЦК КПРС товариша М. С. Горбачова на позачерговому Пленумі ЦК КПРС.

Мене вразила глибина, цілеспрямованість, оптимізм ці-

єї промови. Коли читала рядки про те, що партія буде всемірно розвивати творчу ініціативу молоді, підвищувати роль комсомолу, здавалося, що ці слова були адресовані мені особисто. Я відчула якусь персональну відповідальність за все, що пов'язане з нашим студентським життям в університеті, з нашим майбутнім.

Мине 2—3 роки і ми вийдемо із стін «Альма матер» спеціалістами. Але якими?

Чи зможемо в повній мірі взяти на себе відповідальність за людей, за якусь важливу справу? Поєднати труд, знання зі свідомістю і громадською активністю — ось, мабуть, найголовніше завдання університетського комсомолу в роботі зі студентською молоддю. Саме до такої ініціативи, творчої, відповідальної і закликав нас товариш Горбачов. Партія покладає на нас великі надії і ми обов'язково докладемо всіх зусиль, щоб виправдати високе довір'я.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На своєму черговому засіданні партком університету розглянув важливі питання ідейної спрямованості учбового процесу на геолого-географічному факультеті та ефективності наукових досліджень ряду кафедр біологічного факультету.

Зокрема, заслухавши доповідь секретаря партбюро геолого-географічного факультету М. Ф. Ротаря про контрпропагандистську спрямованість учбового процесу на факультеті, партком відзначає, що найбільш переконливо елементи контрпропаганди були використані у вступних лекціях, а також в темах курсу, пов'язаних з критикою буржуазних теорій в географії, з охороною навколишнього середовища, з раціональним природовикористанням, з розвитком екологічної свідомості і культури. Велика увага викладачами факультету приділяється викриттю з позицій марк-

сизму-ленінізму буржуазних лженаукових теорій, критиці хижацького використання природних ресурсів в умовах капіталістичного господарювання, показу пріоритету радянської науки.

Разом з тим партком зазначає, що в контрпропагандистській роботі на геолого-географічному факультеті мають місце суттєві недоліки.

Партійна організація, рада факультету не приділяють належної уваги питанням організації, координації та удосконалення контрпропагандистської спрямованості учбового процесу. Партбюро факультету не виконало своєчасно рішення парткому від 25 квітня 1984 року «Про стан контрпропагандистської роботи та заходи по її покращенню». Питання контрпропаганди не вносились на розгляд партійних зборів, і, як наслідок, в пропагандистській роботі на ГГФ відсутня система і послідов-

ність, а стан її рідко аналізується і обговорюється на зборах партгруп і засіданнях кафедр, а то й зовсім випадає з їх поля зору.

За неповне виконання рішення парткому з питань організації контрпропаганди секретарю партбюро М. Ф. Ротарю суворо застережено. Партійне бюро та рада факультету (А. Г. Толчів) повинні вжити необхідні заходи для усунення відмічених недоліків.

З метою формування у студентів міцних комуністичних переконань всім факультетам і кафедрам університету при підготовці методичних розробок рекомендовано звернути особливу увагу на обов'язкове насичення лекційних курсів елементами контрпропаганди. У розгорнутій постанові з цього питання були визначені додаткові заходи.

Розглянувши питання про упровадження наукових розробок кафедрами біологічного факультету в галузі народного господарства у світлі вимог рішень III-ї звітної-виборчої партійної конференції універ-

ситету (доповідач заст. декана факультету Н. Г. Юргелайтіс), партком відзначає, що на біологічному факультеті стала більш важливою проблематика наукових досліджень. Всі 14 держбюджетних тем, що виконуються факультетом у 1985 році, визнані важливими. Розроблені ученими факультету спосіб та пристрої, які сприяють охороні водного басейну країни від забруднення внаслідок судноплавства, на ВДНГ СРСР були нагороджені однією срібною (чл.-кор. АН УРСР В. П. Тульчинська) та двома бронзовими медалями (Г. О. Кожанова, Т. В. Васильєва). Кафедри мікробіології і вірусології, біохімії та зоології хребетних результати окремих НДР упровадили в народне господарство.

Партком дійшов висновку, що незважаючи на окремі успіхи в організації науково-дослідної роботи на біологічному факультеті мають місце серйозні недоліки. Зокрема, факультетом не виконується

план упровадження наукових досліджень з очікуваним економічним ефектом.

Факультет не виконав також план подання заявок на винаходи за 1984 р. та план написання монографій. Слабо і без необхідної координації виконується факультетом ряд сільськогосподарських тем, що мають важливе практичне значення.

У відповідній постанові парткому з цього питання вказано на необхідність якомога швидше ліквідувати зазначені недоліки, створити належні умови для повного виконання планових завдань XI п'ятирічки і більш широкої участі кафедр факультету у виконанні Продовольчої програми і рішень жовтневого (1984 р.) Пленуму ЦК КПРС.

На парткомі були розглянуті також інші питання, у тому числі про підсумки перевірки сплачення членських партійних внесків комуністами первинних партійних організацій ОДУ та прийняті відповідні рішення.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Перша група III курсу хімічного факультету — одна з найкращих в університеті. Більшість студентів-хіміків

навчаються в групі без трійок.

НА ЗНИМКАХ:
керівник практикуму з за-

гального курсу органічної хімії доцент В. П. Мамонтов ставить відмінну оцінку за виконану лабораторну роботу студентці з Куби Марії Терезі Пандо;

Інженер учбового процесу О. М. Непомняща керує лабораторними заняттями.

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

В Одесу надійшла приємна звістка: професору нашого університету Василю Васильовичу Фаценку за літературно-критичні праці «В глибинах людського буття» та «Характери і ситуації» (див. статтю Є. Добренка «Горизонти філологічної думки», «ЗНК» від 1 березня ц. р.) присуджено премію Української РСР імені Т. Г. Шевченка. Кореспондент «ЗНК» зв'язався по телефону з ученим і взяв у нього коротеньке інтерв'ю.

— Василь Васильович, від імені наших читачів гаряче поздоровляємо Вас з високою нагородою. Нам відомо, що Ви щойно повернулися з Києва, де лауреатів урочисто вітали з нагоди присудження їм почесної премії. Які ваші плани на майбутнє?

— Щиро дякую за поздоровлення. Хочу відразу зазначити, що високу нагороду відношу не лише на свій особистий рахунок, але сприймаю її як факт визнання авторитету Одеської школи літературознавства. Про якісь конкретні плани на майбутнє говорити завчасно. Можу з упевненістю сказати тільки одне: буду і надалі працювати в міру своїх сил в ім'я розвитку української соціалістичної культури.

— Дякуємо за інтерв'ю і зичимо Вам нових ще більших успіхів у творчій роботі.

Справи учбові

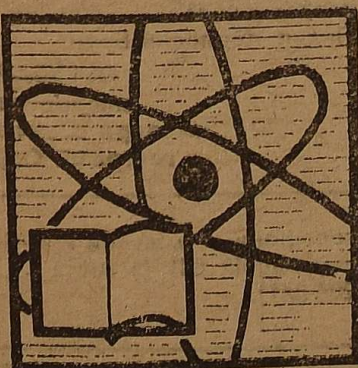
Літня сесія не за горами

На другому курсі біофаку відбулися комсомольські збори, присвячені питанням успішності. Порядком денний, здається, не може викликати особливого інтересу. Дійсно, що можна ще сказати з цього питання? Адже всім уже задалегідь відомо: Оксану будуть хвалити, а Ганну будуть соромити.

Проте доповідь, з якою виступила на зборах Алла Бондарчук, відразу викликала увагу присутніх. «Зимову сесію студенти курсу склали добре», — повідомила вона. — 93 проценти — результат непоганий. Проте вже розпочався другий семестр і десь через тиждень розпочинається перша атестація. Але більшість з нас ще знаходиться під чарами зимових канікул, про навчання геть і думати забули. Більш за все викликає занепокоєння той факт, що на курсі є студенти, які ще не розраховалися з зимовою сесією. Гадаю, — закінчила Алла, — що наші відмінники Т. Євченко, Н. Білбус, І. Квасюк, С. Лук'яненко та інші зроблять добру справу, якщо візьмуть, як то кажуть, на приціл цих товаришів і поділяться з ними досвідом, що потрібно робити, щоб бути встигаючим студентом.

Збори нагадали всім — і в першу чергу академсекторам груп: літня сесія — не за горами, отже, час прийматися за роботу по-справжньому.

О. МАСЛОВА,
студентка II курсу біофаку, слухач ШМЖ.

РАДІСТЬ САМОПІЗНАННЯ

1 БЕРЕЗНЯ ЦЬОГО РОКУ НАША ГАЗЕТА ВІДКРИЛА НОВУ РУБРИКУ «ТВОЯ РОДОВІДНА», НАРОДЖЕННЮ ЯКОЇ МИ ЗАВДЯЧУЄМО ЦІКАВІЙ АНКЕТИ, ПРОВЕДЕНІЙ З ІНІЦІАТИВИ КАФЕДРИ КПРС СЕРЕД СТУДЕНТІВ УСІХ ФАКУЛЬТЕТІВ.

Що ви знаєте про революційну діяльність, бойовий і трудовий шлях ваших родичів будь-якого покоління? Як зберігається у вашій сім'ї пам'ять про ваших родичів, далеких і близьких? Які риси ваших родичів найбільш повно імпонують вам? Ось основні питання анкети, на які потрібно було відповісти у довільній формі.

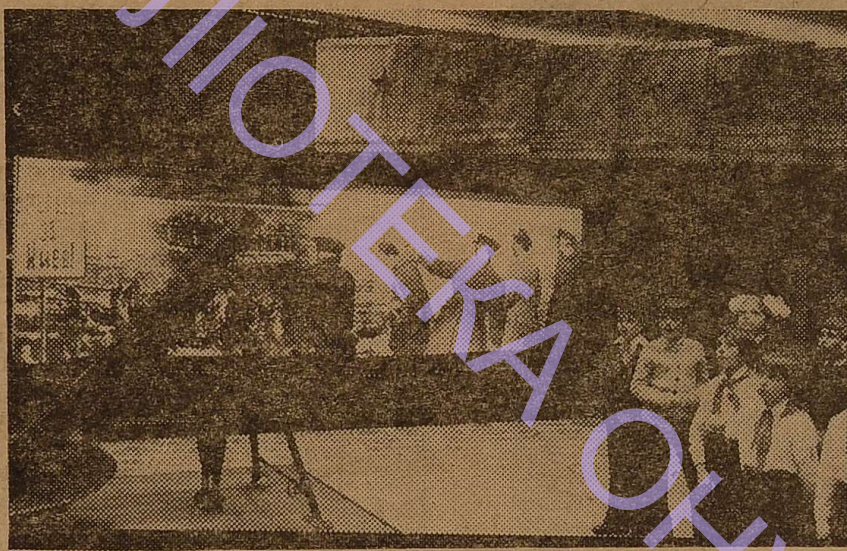
Відповіді вражають. Вражають тією одноставністю, з якою студентська молодь 80-х років своїм ідеалом, своїм героєм, якому варто наслідувати, обрала представників старшого покоління, тих, що здійснили Жовтневу революцію, відстояли Радянську владу, захистили соціалістичну Батьківщину від фашистської навали. Вражає також і те, що велику ідейну переконаність і незламну віру в справедливість і перевагу суспільства розвинутого соціалізму над буржуазним

суспільством наші юнаки і дівчата сприймають як щось природне, невіддільне від самого ества людини.

Труд на благо Вітчизни, необхідність бути корисним своєму народу, бажання стати ще кращим заради того, щоб якомога більше принести добра суспільству — ось майже загальні думки студентів, які відверто відповіли на анкету.

І хай у деяких відповідях дещо проявляється максималізм і самовпевненість молодих — а інакше і бути не може — ніхто не поставив під сумнів щирість слів, сказаних Оленою Борисовою: «Поза суспільством не може бути змістовного життя».

Добавимо з упевненістю: до такого висновку може прийти лише молода людина, вихована Ленінським комсомолом, усім укладом нашого соціалістичного буття.

ЗВИЧАЙНА РАДЯНСЬКА СІМ'Я

Що можна сказати про свою сім'ю? Звичайна радянська сім'я, яких в нашій країні сотні тисяч.

Обидва дідусі воювали на фронтах Великої Вітчизняної війни. Про дідуся з боку батька знаю мало, бо він помер невдовзі після війни внаслідок важкого поранення.

Батько матері служив у внутрішніх військах. Мав бойові нагороди, свій обов'язок перед Батьківщиною виконав чесно.

Сім'я у нас дружна, весела, трудова. Всі члени сім'ї, як і більшість радянських людей, переконані в правоті ленінських ідей, вірні ідеалам нашого соціалістичного суспільства, Комуністичної партії, Батьківщини.

Мій ідеал? Це не просто.

Але одне ясно: людина повинна прагнути до прекрасного, до того, щоб стати кращим, більш корисним для суспільства. Я вибрала саме такий шлях і впевнена, що я не виключення. Проте, до досягнення мети надто далеко і тому говорити про щось конкретно з цього приводу вважаю завчасним.

До навчання і громадської роботи ставлюсь сумлінно, так мені здається. Конкретної відповіді на питання «Чи задоволена собою?» дати не можу. Людина повинна постійно самоудосконалюватися, критично ставитися до своїх вчинків, інакше вона перестане існувати як особистість, як людина, необхідна суспільству. А поза суспільством не може бути змістовного життя.

О. БОРИСОВА,
студентка II курсу істфаку.

МІЙ ІДЕАЛ

Якби всіх наших родичів зібрати під одним дахом, то мабуть, їх можна було б розмістити лише у великому палаці.

Розповідь про найближчих із них. Мій дідусь — батько моєї матері — Говоров Михайло Іванович з перших днів Великої Вітчизняної війни був на фронті. Загинув у грудні 1941 року під Москвою під час оборони нашої столиці. Його рідний брат, Говоров Олексій Іванович, воював у Берліні, розписався на стінах рейхстагу. Після війни продовжує службу в армії. Загинув у 1949 році, виконуючи службові обов'язки.

Мій дідусь з боку батька Бречко Федір Костянтинович воював під Сталінградом, війну закінчив у Кенігсберзі. Серед його бойових нагород — один орден і шість медалей, у тому числі медаль за оборону Сталінграда.

Зараз дідусь Федір Костянтинович живе разом з нами. Я дуже поважаю його, бо він не лише мужньо захищав нашу Батьківщину, але й чесно трудився все своє життя. Дідусь просто неможливо уявити без якоїсь роботи. Недарма що

йому понад 75 років, він всюди знаходить собі роботу: то пореається біля вуликів, то пестить дерева нашого саду. Дідусь впевнений, що кожна людина, яка поважає труд і інших людей, повинна обов'язково виростити в своєму житті бодай одне дерево.

Коли в нашому домі збираються на свята родичі, по традиції перший келих підіймають в пам'ять усіх, хто героїчно загинув за наше сьогоденне щастя.

Скажу дещо про себе. До навчання ставлюсь, здається, сумлінно, проте успіхи мої можуть бути, мабуть, кращими. Що заважає? Очевидно, недостатньо докладно зусиль. Зараз я староста академічної групи. Займатися громадською роботою, на мою думку, повинен кожен студент, інакше просто не може бути справжньої особистості.

Чи задоволена собою? Якщо відверто — то ні. Хочеться якомога більше займатися науковою роботою, але не вистачає часу. Проте я прагну до своєї мети, а це вже, мабуть, чогось варто.

О. БРЕЧКО,
студентка
II курсу біофаку.

НЕ ПОСОРОМЛЮ СВІЙ РІД

В нашій сім'ї з великою повагою ставляться до старших. Жодне сімейне торжество не проходить без спогадів про славне минуле сім'ї. Адже сімейна хроніка тісно переплітається з історією нашої Батьківщини, нашого рідного міста.

Цікава біографія моєї прабабусі Рагуліної Варвари Григорівни. Народилася вона у 1888 році у місті Одесі. Вже в 15 років пішла працювати робітницею у жерстяні майстерні. У 1916—1917 роках вона брала участь у політичних страйках, які організувала в цих майстернях майбутня соратниця Г. І. Петровського Наталя Гофман. Не раз прабабуся розповідала, як робітників, жінок, які виходили на демонстрації, нагайками розганяли поліцейські. Після Великої Жовтневої соціалістичної революції моя прабабуся працює на заводі ім. Калініна. З 1936 по 1941 рік обирається членом Іллічівської райради. А в 1934 році вона — делегат з'їзду працівників харчової промисловості, що відбувся у Москві. Зустрічалася на з'їзді з А. І. Микояном.

Її син, а мій дідусь Рагулін Олександр Григорович народився у 1913 році. Трудову діяльність розпочав на Одеському заводі Гена у 1927 році, а з 1932 року все його трудове життя до пенсії пов'язане з заводом імені Калініна. У 1934 році він налагоджував першу в нашій країні автоматичну лінію по виробництву консервних банок і як стахановець

був нагороджений путівкою до Москви. З першого дня війни дідусь у лавах захисників Вітчизни. Він був командиром штабного взводу зв'язку авіації. З початку війни боровся з ворогом в Одесі, у складі 219-ї бомбардувальної дивізії 9-ї повітряної армії. Скінчилася війна для нього у Празі, у складі 5-ї повітряної армії. Дідусь має два поранення, нагороджений орденами «Червоної Зірки», «Вітчизняної війни» і двадцятьма медалями. З 1934 року дідусь — член КПРС.

Другий мій дідусь так само був на війні з першого її дня і також захищав наше місто. Це про нього в день 25-річчя звільнення Одеси писав Міністр оборони Р. Я. Малиновський у статті «Дерева вмирають стоячи» (газета «Известия», 1976 р.): «...хоробро захищав рідне місто одеський токарь Женя Олехнович». Протягом всієї війни дідусь був артилеристом. Закінчив війну у Східній Пруссії, пережив два тяжких поранення, нагороджений двома орденами «Вітчизняної війни» і чотирнадцятьма медалями. Після війни і до пенсії працював на заводі «Ветінструмент» токарем.

Сподіваюсь, що після закінчення університету я буду гідно продовжувати естафету героїчних і трудових подвигів нашої сім'ї.

Г. РАГУЛІНА,
студентка
II курсу істфаку.

ДІТИ ПІДЗЕМЕЛЛЯ

Замість навчання в школі — нищення взуття туристів за дріб'язкову плату. Цю сценку фотокореспондент ТАРС Є. Колуханцев спостерігав на одній з вулиць Панами — столиці одноім'яної держави, де привільно почуваються деякі американські янки.

Не більш радісну картину зняла на плівку кореспондентка ТАРС О. Шальнева під час перебування у Нью-Йорку. Безробітний американський негр, який лишився не лише роботи, але й даху над головою, влаштувався з малюками на одній із станцій метрополітену. Доречно нагадати, що понад 4 млн. американців не мають сьогодені ніякого житла. 35 млн. американських громадян ледве зводять кінці з кінцями.

Підступь малюки, якщо, звичайно, їх не спітнає ще більш гірке лихо, і залишиться в їх пам'яті чуже взуття та холоднеча міського підземелля. Ото й уся родовідна у дітей так званого «вільного світу».

Фотохроніка ТАРС.

ЛЮБОВ І ШАНА НАРОДУ

В БЕРЕЗНІ НА УКРАЇНІ в урочистій обстановці проходять шевченківські дні, присвячені генію української літератури, революційному демократу Тарасу Григоровичу Шевченку. З ініціативи Одеського відділення Спілки письменників України, Одеського обкому ЛКСМУ, кафедри української літератури Одеського державного університету та Кілійської районної організації товариства любителів книги в день народження великого Кобзаря

проведено літературний вечір у селі Шевченково Кілійського району.

Вчених університету — члена Спілки письменників СРСР, доктора філологічних наук, заслуженого діяча культури УРСР професора І. М. Дузя, доцентів кафедри української літератури П. Т. Маркушевського, О. Г. В'язовську, Л. А. Ковальчук, одеських поетів Миколу Палієнка, Валентина Мороза, Костянтина Сергієнка та студентів

філологічного факультету гостинно зустрічали трудівники колгоспу «Україна», мешканці села Шевченково.

Учасники свята поклали вінки біля підніжжя пам'ятника Леніну, а також воїнам-односельчанам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни.

Біля монумента Т. Г. Шевченка відбувся мітинг, на якому виступили професор І. М. Дузь, одеські поети, вчителі та учні середньої місцевої школи. Шевченківський вечір відбувся у Палаці культури колгоспу «Україна». Гості розповіли про життя і творчість Шевченка, поети прочитали свої вірші, а також вірші Тараса Григоровича. Довго не стихали оплески після виконання студентками філфаку українських народних пісень.

Вечір у селі Шевченково явився проявом великої шани і глибокої любові народу до свого Кобзаря.

НА ЗНІМКАХ: виступає — професор І. М. ДУЗЬ; хлібом-сіллю зустріли колгоспники учасників свята.. Текст і фото І. МОСКАЛЕНКА.

Пилип Карлович Брун (1804—1880) — видатний російський історик і географ, професор Рішельєвського ліцею, а пізніше — Новоросійського університету, дійсний член Одеського товариства історії і старожитностей. Найважливіші його роботи, що ввійшли до збірника «Чорномор'є» (Одеса, 1879—1880), відзначені спеціальною премією Російської академії наук.

«Патріотизм перед усім починається з любові до свого міста, до своєї місцевості, і це не виключає любові до всієї нашої необмеженої країни».

Д. С. ЛИХАЧОВ.

А ОЛЯ цієї людини незвичайна і багато в чому загадкова. Зрозуміти і оцінити його науковий подвиг, можна лише уважно розібравшись в особистих якостях П. К. Бруна, подорожницях далеко не легкого життєвого шляху.

Важко відтворити образ людини, яка пішла з життя більше століття тому: живих свідків немає, а опубліковані спогади небагаточисленні і носять суб'єктивістський характер.

...Його вважали диваком, «людиною не від миру сього». Дитяча наївність, відвертість, простота Пилипа Карловича були, що називається, притчею во язицех і давали багатющий матеріал для анекдотів недобррозумливців і глузівників. «Його віра в людей, — писав професор Новоросійського університету Ф. І. Успенський, — була нерідко причиною значних матеріальних втрат...». Брун зазнав у житті всього: і злиднів, і лихослів'я, і «вченої експлуатації», і відсутності протягом останніх років життя можливості працювати штатним співробітником університету. Проте «ніхто не чув від нього скарг на долю, яка

не була для нього розтратливою на дарунки», тому що Пилип Карлович любив свою справу — відновлення, дешифрування малодосліджених сторінок історичного літопису нашого краю.

НАЗУСТРІЧ 120-РІЧЧЮ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

СУЧАСНИК ДЕКАБРИСТІВ

Улюблену справу П. К. Брун знайшов не відразу. «Знавець статистики і навіть автор декількох праць з цієї науки, — згадував Олександр Де Рібас, який був з ним у родинних стосунках, — він раптом розчарувався у ній, відмовився від її викладання і далі, протягом всього свого життя ніяк не міг простити собі, що він не тільки сам думав, а й іншим говорив, що статистика — наука». Такий досить крутий поворот наукових інтересів П. К. Бруна, що позначився, коли вченому було вже під п'ятдесят, важко пояснюваний і загадковий так само, як і причини постійних труднощів, що виникали у нього по службі та у побуті.

Декілька фактів з біографії Пилипа Карловича, як нам здається, дозволяють знайти правильне пояснення цьому.

Загальну освіту Пилип Карлович Брун одержав в Петербурзі, у приватному пансіонаті Муральта. Потім він навчався на філософському факультеті Дерптського університету, по закінченні якого служив у міністерстві фінансів у Петербурзі. Тут, у столиці, майбутній вчений потрапив у коло передової частини російської інтелігенції.

Щоб не погрішити проти істини, дослівно цитую Ф. І. Успенського. «У тісному колі він (П. К. Брун — О. Г.) ділився іноді спогадами, винесеними з

грізних подій 1825 року, частини яких співпадає з його перебуванням у Петербурзі». І далі: «Будучи особисто знайомим з багатьма з декабристів і зберігаючи в пам'яті цікаві факти з того часу, він дуже рідко і з великою обережністю дозволяв собі вдаватися до таких спогадів». Відомо також, що в кінці грудня 1825 року П. К. Брун відбув за кордон, де провів два з половиною роки.

Всі ці факти змушують думати, що він симпатизував декабристам і навіть був їх одноподумцем. Таке припущення не буде здаватися надто сміливим, якщо врахувати, що під час перебування за кордоном Брун також спілкувався з най-

більш демократично настроєною частиною європейської інтелігенції. Він побував у Берліні, Лейпцігу, Гейдельбурзі і Бонні, слухав Гегеля і мав частя представитися Гете, з яким навіть вів бесіду.

Завдяки щасливій випадковості у 1832 році він вступив на службу до Рішельєвського ліцею, який був перетворений пізніше в Новоросійський університет. Саме з Одеським університетом, Одеським товариством історії і старожитностей пов'язані найбільш плодотворні роки його наукової діяльності. Коло інтересів вченого було надзвичайно широким: спочатку — статистика і

політекономія, пізніше — історія, археологія, топоніміка, епіграфіка, геолого-географічні науки.

Треба сказати, що П. К. Брун більш відомий як історик і археолог, тоді як заслуги його у галузі наук геолого-географічного циклу ще недостатньо оцінені. Так, він понад усе любив читати курс лекцій з історії географічних відкриттів і створив чудовий навчальний посібник з цього курсу, на жаль, не опублікований. Далі він вперше поставив цілий ряд питань, пов'язаних з еволюцією узбережжя Чорного моря, тобто, по суті, він є основоположником палеогеографічних

досліджень у цьому регіоні. Чималий вклад зробив Брун у вивчення матеріалів історичної картографії Чорного моря.

В цілому коло інтересів вченого можна кваліфікувати як краєзнавство, причому краєзнавство у тому широкому змісті, який надає цьому поняттю Д. С. Лихачов. Саме любов до свого краю, його історія, патріотизм прищеплював Пилип Карлович своїм численним учням. На думку його колеги, Брун мав незрівнянний моральний вплив на молодь завдяки великій гуманності, поблажливості і вірі в молоді сили.

Нелегка доля спіткала П. К. Бруна. Він випередив свій час, притамувавши якості вченого і людини іншої, високоорганізованої епохи. Як цілком справедливо писав його сучасник, Брун був з тих людей, які «не можуть втриматися там, де панує боротьба за існування». Програв Пилип Карлович у такій боротьбі, оскільки не міг користуватися «нечистою зброєю», був щедро дрібязкових інтриг, чвар, лихослів'я навіть і тоді, коли бачив чужі підписи під своїми роботами. «Все минеться, — сказав з цього приводу його колега Ф. І. Успенський, ніби повторюючи життєве кредо П. К. Бруна, — одна правда залишиться!».

Університет може пишатися тим, що в його аудиторіях викладав такий учений, яким був Пилип Карлович Брун.

О. ГУБАРЬ,
співробітник
кафедри фізичної
географії ОДУ.

ЛІТЕРАТУРА ДО ПОЛІТІНФОРМАЦІ НА ТЕМУ: «ПАРИЗЬКА КОМУНА — ПЕРША ДЕРЖАВА ДИКТАТУРИ ПРОЛЕТАРИАТУ».

18 березня 1985 року виповнюється 114 років з того часу, коли над Паризькою ратушею замайоріло червоне знамено народної революції. З того дня на протязі 72 дб трудящі Парижа будували нове, вільне життя і одночасно боролися на барикадах з ворогами революції.

Історія Паризької комуни відображена в численних книгах. К. Маркс присвятив Комуні свій безсмертний твір «Громадянська війна у Франції», який був написаний по гарячих слідах знаменних подій.

Історичний досвід Паризької Комуни був всебічно висвітлений і глибоко проаналізований Володимиром Іллічем Леніним. Цей досвід знайшов своє практичне використання під час підготовки Великої Жовтневої соціалістичної революції. За роки Радянської влади створено багато праць про Паризьку Комуни. Найважливішою рисою радянських історичних творів, присвячених Комуні, є розуміння не лише подій, які відбувалися у Франції в 1871 році, але й розуміння загального розвитку історичного процесу в ту епоху.

Маркс К., Энгельс Ф., Ленин В. И. О Парижской Коммуны. Политиздат, 1971 — 294 с.

Маркс К. Гражданская война во Франции. Воззвание Генерального Совета Международного Товарищества Рабочих. Маркс К. и Энгельс Ф. Сочинения 2-е изд. т. 17 с. 317—370.

Ленин В. И. Уроки Коммуны. — Полн. собр. соч., т. 16, с. 451—454.

Ленин В. И. Памяти Коммуны. — Полн. собр. соч. т. 20 с. 217—222.

Ленин В. И. Евгений Потье. (К 25-летию его смерти). Полн. собр. соч. т. 22, с. 273—274.

Ленин В. И. Государство и революция. Учение марксизма о государстве и задаче пролетариата и революции. Полн. собр. соч. т. 33, с. 1—120.

Документы международного Совещания коммунистических и рабочих партий. Москва, 5—17 июня 1969 г. — М.: Политиздат, с. 64, 1969 год.

Протоколы заседаний Парижской Коммуны 1871 года. Т. 1—2. — М.: Изд. Акад. наук СССР. 1959—1960 гг.

Первый Интернационал и Парижская Коммуна. Документы и материалы. — М.:

Политиздат, 1972. XVIII—с. 692.

История Парижской Коммуны 1871 г. (Сборник статей) — М.: Наука. 1971 г. с. 803.

Парижская Коммуна 1871 год.: Время, события, люди, 2-е изд. доп. — М.: Политиздат, 1981. — 376 с.

Оболенская С. В. Парижской Коммуны — 100 лет. — М.: Знание, 1971—32 с.

Итенберг В. С. Россия и Парижская Коммуна, — М.: Наука, 1971 г.— 202 с.

Книжник И. С. Русские деятели Первого Интернационала и Парижской Коммуны Е. Л. Дмитриева, А. В. Жаклар, Е. Г. Бартенева. — М.: — Л.: Наука, 1964 — 258 с.

Коммуны след неизгладим. Пер. с франц. — М.: Худож. лит. 1971, 111 с.

В разделе «Библиография» этого ежегодника включены последние работы по истории Парижской Коммуны. Научная библиотека. Написала вступ и упорядковала литературу Л. ПОВОЧНА, головний бібліограф НБ ОДУ.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому КП України, ул. 50-річчя СРСР, 1. Тираж 1000 экз. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 3425.